

ця книжка? Як описане в ній пов'язано з моїм життям?».

У всіх романах йдеться про ровесників правопопушників: молодих людей із важкими долями. Вони або народилися в неблагополучних сім'ях, або батьки страждають алкоголізмом, або їм довелося зіткнутися з наркоманією та насильством у школі.

У романі «Зло» шведський автор Ян Гійу розповідає про те, як вплинули на його особистість батьківські побої. В «Короткій спідниці» Кристини Вальден двоє юнаків, які згвалтували молоду жінку, вважають, що вона «сама винна»: розгулювала в міні. У «Парку осколків» Аліни Бронські кримінальні пристрасті киплять у середовищі вихідців із країн пострадянського простору. Крістоф Мангельсдорф особисто прочитав всі книги зі свого списку і вважає їх цікавими не тільки тематично, а й стилістично.

Книга – не покарання!

Ульрика Мюллер не любить, коли журналісти жартують, що, мовляв, покажи підліткові роман Достоевського і він почне благодати про пощаду, аби цього не читати. Неможливо «прописувати» класику тим, у кого немає елементарної навички читання, хто, грубо кажучи, жодного разу в житті не тримав в руках книжку! Їм потрібне щось простіше, дохідливіше. Книга – це не покарання, а двері в інший світ, це друг, який говорить: «Ти не один зі своїми проблемами, є й інші люди, які думають і розмовляють, як ти. І ось такий вихід вони знайшли зі своєї ситуації».

Підготовлено Ю. Вороною за матеріалами

<http://www.lenta.ru/> та <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5553530,00.html>

НІМЦІ ХОДЯТЬ У БІБЛІОТЕКИ ЧАСТІШЕ, НІЖ НА ФУТБОЛ

У Німеччині – близько 11 тис. бібліотек: наукових, університетських, історико-архівних, муніципальних, сільських... І саме вони з усіх культурно-просвітницьких закладів країни найбільш популярні та краще за все відвідуються.

Неймовірно, але факт: бібліотеки в Німеччині відвідують охочіше, ніж кінотеатри та стадіони, не кажучи вже про музеї чи концертні зали. 2010 року на німецьких стадіонах побувало 70 мільйонів осіб, у кіно – 146 мільйонів, а в бібліотеках – 200 мільйонів. Так було, звичайно, не завжди. Чим пояснюється така прихильність?

Відродження з попелу

Як не парадоксально це звучить, але нинішній бібліотечний бум почався в Німеччині з катастрофи, яка спіткала унікальну Бібліотеку Ганни Амалії у Веймарі. У 2004 році ця цитадель веймарського класицизму пережила страшну пожежу. Німці були приголомшені: загинуло 50 тис. безцінних книг і рукописів, серйозно пошкоджено було ще 60 тис. рідкісних видань, дуже сильно постраждала і сама будівля історичної бібліотеки.

Знаменитий зал рококо

Бібліотеки Ганни Амалії після реставрації

На щастя, досить багато що можна було відновити і заповнити. Але на реставрацію пошкоджених книг, придбання дублікатів, які могли б замінити згорілі оригінали, а також на ремонт і реставрацію старовинного багатоярусного залу в стилі рококо було потрібно багато грошей. Частина виділили з бюджету, але решту – більше 11 млн євро – принесла безпрецедентна акція збирання жертвувачів, в якій взяли участь різні фірми і понад 20 тисяч приватних осіб. Через всього три роки після страшної пожежі будівлю бібліотеки вдалося відновити. Поступово було заповнено і лакуни в книжковому фонді (наскільки це, зрозуміло, можливо).

З бюджетною підтримкою і без

Загалом, слово «бібліотека», яке в епоху Інтернету ніби стали забувати, знову у всіх на устах, і німці валом повалили в бібліотеки. І, що теж дуже важливо, муніципальна влада почала уважніше ставитися до цих закладів, виділяти більше грошей із бюджету. Охочіше

жертвують на бібліотеки і місцеві фірми. Так, районна бібліотека в тюрінгському містечку Земмерда отримує на рік 380 тис. євро з бюджету округу і у вигляді пожертвувачів від розташованої тут великої фабрики. Фонди бібліотеки нараховують 65 тис. книг, компакт-дисків та DVD. Ті, хто користується її послугами, платять лише 12 євро на рік, а для школярів і студентів послуги бібліотеки взагалі безкоштовні.

Зрозуміло, не у всіх периферійних районах країни все йде так добре. Два десятки муніципальних бібліотек закрилися в минулому році, близько 300 були вимушені змиритися зі скороченням бюджетних дотацій. І хоча на загальному фоні це не багато, голова Німецького бібліотечного союзу Моніка Циллер скаржиться на те, що часто не вистачає грошей на всі ті нові книги та електронні носії, які бібліотеки хотіли б придбати. До речі, про електронні носії. Сперечаючись з розхожою точкою зору, М. Циллер підкреслює, що, на її думку, CD і DVD зовсім не витісняють друковані книги, а Інтернет абсолютно не погрожує популярності бібліотек. Навіть навпаки. Люди приходять туди, тому що багато хто з них переконується в тому, що одним лише «гуглованням» потреби в необхідній інформації і, тим більше, в її систематизації не задовольниш. Більшість просто губиться в цьому інформаційному океані, перестає в ньому орієнтуватися. І тут якраз допомагають бібліотеки і бібліотекарі. Одне з їхніх завдань – структурувати електронну інформацію, навчити відокремлювати важливе від другорядного, правильно оцінити ті чи інші джерела.

Книга і «цифра»

Звичайно ж, і бібліотекарі мають бути відповідним чином підготовлені до виконання цього «службового обов'язку». Вимоги до них пред'являють в Німеччині високі. Без диплома бібліотекаря навіть в муніципальну бібліотеку влаштуватися непросто, хоча зарплата, за німецькими мірками, досить середня: від 2 000 до 3 000 євро на місяць (мінус податки, страховки і т. ін.). У різних федеральних землях, до речі, зарплата різна, тому що в Німеччині забезпечення галузі культури входить у прерогативу окремих земель (федерального міністерства культури у ФРН немає).

Кваліфікований бібліотекар обов'язково повинен розбиратися не тільки в друкованих, паперових книгах, а й в електронних носіях інформації. Вони чудово доповнюють книжкові фонди, з ними часто зручніше працювати. І не випадково, наприклад, Баварська державна бібліотека (центральна в цій федеральній землі і одна з найбільших у країні) оцифровує всі свої зібрання. А університетська бібліотека в Галле, відома своїми старовинними книгами, переводить в електронний

формат усі видання, випущені до 1800 року. І хоча справа ця нешвидка і недешева (доводиться вручну сканувати кожен сторінку старовинних фоліантів), в Галле все ж вирішили цим зайнятися. Такі часи...

Підготовлено **Ю. Вороною** за матеріалами:
<http://www.lenta.ru/> та <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,6173312,00.html?maca=rus-BK2009SJ-3653-xml-trrss>

БІБЛІОТЕКА В ПРАВОВОМУ ПОЛІ

ЗАКОН УКРАЇНИ № 2778–VI ПРО КУЛЬТУРУ (Витяг)

Цей Закон визначає правові засади діяльності у сфері культури, регулює суспільні відносини, пов'язані із створенням, використанням, розповсюдженням, збереженням культурної спадщини та культурних цінностей, і спрямований на забезпечення доступу до них.

Розділ II. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 8. Право на доступ до культурних цінностей та культурних благ

3. Громадяни мають право на доступ до культурних цінностей шляхом: – користування фондами бібліотек, що належать до Державного бібліотечного фонду України.

Стаття 9. Право на утворення закладів культури

3. В Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури – ... бібліотек...

Розділ III. ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 15. Розповсюдження та популяризація творів літератури і мистецтва

1. Заклади та працівники культури вільно розповсюджують та популяризують з дотриманням вимог законодавства твори літератури і мистецтва, самостійно визначають... зміст і форми... бібліотечно-інформаційної... діяльності у сфері культури.

Стаття 16. Збереження культурної спадщини, культурних цінностей та культурних благ

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування забезпечують: збереження Державного бібліотечного фонду України... постійне поповнення сучасними творами мистецтва, продукцією вітчизняного книговидавництва, кінематографа, аудіовиробництва; функціонування і розвиток мережі... бібліотек...

3. Забороняється вилучення друкованих видань, вихідних матеріалів фільмів та фонограм, інших мистецьких і літературних творів, документів, пам'яток з бібліотечних... фондів, знищення культурних цінностей з ідеологічних чи політичних міркувань.

Стаття 20. Особливості провадження інвестиційної та інноваційної діяльності, проведення приватизації у сфері культури

3. Не підлягають приватизації: документи Державного бібліотечного фонду України; заклади культури, що забезпечують державні соціальні нормативи у сфері обслуговування населення закладами культури;

4. Забороняється виселення закладів культури (... бібліотек...), ... з приміщень без надання їм іншого рівноцінного приміщення.

Розділ IV. БАЗОВА МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ

Стаття 22. Призначення та функціонування базової мережі закладів культури

2. Базова мережа закладів культури формується органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Існуючі заклади культури та заклади освіти сфери культури автоматично включаються до базової мережі.

3. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування під час формування та забезпечення функціонування базової мережі закладів культури керуються державними соціальними нормативами у сфері обслуговування закладами культури, передбаченими Законом України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Виключення закладів культури з базової мережі можливе лише за погодженням з Міністерством культури і туризму України.

Стаття 23. Рівні базової мережі закладів культури

1. До базової мережі закладів культури загальнодержавного рівня належать державні, у тому числі національні (бібліотеки...).

2. До базової мережі закладів культури місцевого рівня належать комунальні заклади культури (бібліотеки...).

Стаття 24. Переліки закладів культури базової мережі

1. На підставі державних соціальних нормативів забезпечення населення закладами культури і культурними послугами спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері культури затверджує пере-